

Bilaga 4

Resultat av invånardialog 2014

I arbetet med att skriva utvecklingsstrategin Skellefteå 2030 har olika typer av dialoger varit centrala. De har skett i flera steg; initialt hölls en bred dialog i form av möten runt om i kommunen våren 2014, sedan följde en mindre omfattande dialog kring inriktningsunderlag till strategi hösten 2014. Det sista steget var en remissrunda under mars 2015. Denna bilaga redovisar en sammanfattning av de två första invånardialogerna, samt hur de påverkat det förslag till strategi som gick ut på remiss 2015. (Se Bilaga 3 Remissredogörelse för resultat av remissrundan)

Nedan presenteras de teman som återkom i kommentarerna från vårens inledande dialog, de teman som kommit upp i dialog nummer två, samt vilken del av det strategiförslag som gick ut på remiss de relaterar till. Många teman ur dialogmaterialet kan återfinnas i remissförslaget, vissa gånger är dock kommentarerna mera detaljerade medan förslaget behandlar mera övergripande ämnen. Många av kommentarerna handlar om att utveckla enskilda aktiviteter, platser, branscher och liknande. Dessa har både gått till berörda verksamheter inom kommunorganisationen som underlag för utveckling av enskilda insatser, samt använts som underlag till remissförslaget. De har då sammanställts i bredare teman. Detta för att fokusera strategin på den långsiktiga utvecklingen av hela platsen. Detaljerade förslag och kommentarer kommer även att behandlas i fortsatt arbete kring vilka konkreta insatser som behövs under respektive strategiområde.

De kommentarer som berör arbetet med att skriva strategin, och att genomföra den, har beaktats i utformningen av processen hittills. Det kommer även att ligga till grund för det fortsatta arbetet.

I tabellen som följer kan du se kommentarna från invånardialogerna våren och hösten 2014 relaterar till remissförslaget, samt hur kommentarerna värderats och sammanställts. Om du vill veta mer om de invånardialoger som förts under våren respektive hösten 2014 finns mer information om dessa efter tabellen samt på www.skelleftea2030.se.

Innehåll remissutkast Skellefteå 2030	Återkommande teman, dialog våren 2014	Teman i kommentarer hösten 2014
	Ungefärligt antal invånare som kommenterat: 900	Ungefärligt antal kommentarer: 45
Globalt konkurrenskraftig ekonomi		
	Entreprenörutbildning mot ägarskifte	Jobb behövs, Snabbare för utrikesfödda att komma in på arbetsmarknaden, Stärk entreprenörskapet, Jobb
	Finansiellt stöd vid ägarskifte	
	Stöd och hjälp vid övergång	
	Riktad marknadsföring till företag (även offentliga)	
	Visa fördelar med etablering i kommunen (finns arbetskraft, lägre personalomsättning, billiga lokaler, utbyggt it-nätverk)	
	Fler kvinnliga entreprenörer	
	Skapa förutsättningar för etableringar (anpassade lokaler, billiga lokaler, kommunikation)	
	Underlätta att starta eget – ekonomiskt stöd, ta tillvara på idéer, nyetableringar, samverkan mellan branscher, företag, andra länder	
	Satsa på idéer, forskning, vidareförädling,	
Kunskap och unik kompetens		
	Mindre grupper, Fler lärare	Utveckla relation till universiteten i Umeå och Luleå, högre utbildning, Stärk entreprenörskapet,
	Utveckla skolmiljö (ekologisk mat, mer idrott, specialstöd)	Skolan. Utveckla skola och barnomsorg
	Ökat utbildningsutbud	Skolan. Öka lärares status. Mindre grupper.
	Fler linjer (gymnasiet)	

Innehåll remiss-utkast Skellefteå 2030	Återkommande teman, dialog våren 2014	Teman i kommentarer hösten 2014
Kunskap och unik kompetens forts.		
	Större behov av yrkesförberedande utbildningar	
	Bevara befintliga skolor ute i kommunen	
	Väl utbyggd barnomsorg viktig för inflyttning	
	Öka ungdomars kunskap om företagande redan i grundskolan	
	Bredda utbudet av utbildningar, Nya studieförmer – distans, forskning, samarbete med näringslivet, Matchning mot kompetensbehov, Nya kompetenslösningar – plugga halvfart och jobba, fortbildning på orten, samarbete företag och utbildning	
Hållbara och varierade livsmiljöer		
	Fler bostäder i centrala Skellefteå och serviceorterna (lägenheter, tomter)	Landsbygdsutveckling, Turism som landsbygdsutveckling, Hela kommunen kan inte växa, Aktiviteter och upplevelser längst kusten, i havet, Aktiviteter och upplevelser vid älven, Nya upplevelser, Gratis aktiviteter för barn och unga, Etablering av handel, Nöje och kultur, Utveckla kulturlivet, Utveckla Vitberget som friluftsområde, Utveckla friluftsområden, Bättre skött skog
	Behov av frigjorda tomter i kommunen	Längre öppettider på vårdcentraler, Mobila vårdcentraler. Bättre omhändertagande av äldre, Utveckla lasarettet, trygghet, Vårda naturen
	Förenkla bygglovsprocessen	Nya bostäder, Bostäder, Hyreslägenheter, Billigare, Små bostäder behöver byggas, Planberedskap från kommunen behövs, Skebo borde bygga mer, Hyresrätter behövs, Bostäder behövs, Planera för fler bostäder, Bostäder och fritidshus vid älv och kust, Moderna boenden, Mer bostäder, Billiga studentbostäder
	Möjliggör byggnation: strandnära exploatering och lån	
	Seniorbostäder på landsbygden	
	Bostäder till unga och studenter (billiga)	
	Mer fritidsmöjligheter för tjejer (idrott, aktivitet, mötesplats osv)	
	Måste satsa på bra ledare inom ungdomsidrotten	
	Skapa tillgänglighet/marknadsföra aktiviteter	
	Vikten av befintliga anläggningar i kommunen	
	Fler sportanläggningar (multihall mm)	
	Bättre nyttjande av vattnet (älv, hav, holmar, kust)	
	Tillgängliggör naturmiljön (skyltning/belysning)	
	Nyttja naturen bättre (skogen, bergen, älven, skärgården)	
	Större fritidsutbud för unga (replokal osv)	
	Fler aktiviteter för barnfamiljer	
	Evenemang över hela året	
	Mer liv i centrum (längre öppettider, utbud på kvällar)	

Innehåll remissutkast Skellefteå 2030	Återkommande teman, dialog våren 2014	Teman i kommentarer hösten 2014
Hållbara och varierade livsmiljöer forts.		
	Evenemang i orterna	
	Riv gamla och bygg nya lekparkar	
	Etablera nya anläggningar (äventyrsbad, casino, ridhus)	
	Kulturhus	
	Mer satsningar på ytterområdena	
	Mer handel centralt	
	Fler caféer och restauranger (vegetariskt, halal)	
	Utveckla och återuppta Folkets hus och badhusen	
	Rusta upp kulturverksamheter (kyrkstad m m)	
	Underlätta utförande av arrangemang (stöd, bidrag, enklare processer)	
	Synliggöra arrangemang i kommunen (webb, blogg o s v)	
	Satsa på föreningar (mer än bara idrott, öka samverkan, bra mötesplatser)	
	Utveckla turismen (havet/skärgården, paketerbjudanden, marknadsför kontraster, nya och gamla anläggningar, året-om-attraktioner)	
	Vackrare och trevligare miljö (mer färg, mindre avgaser, utöka parken)	
	Levande/snygga centrum i orterna	
	Våga bygga sådant som sticker ut	
	Riv eller omvandla/renovera gamla hus	
	Bättre underhåll av grönområden	
	Utveckla havet/skärgården (småbåtshamn, uthyrning, badplaster, båttrafik)	
	Större komfort (sittplatser och allmänna toaletter i orternas centrum)	
	Skapa mötesplatser (i närområdet, utomhus, blandade åldrar, nya idéer)	
	Fler mötesplatser där nyanlända kan möta skelleftebor	
	Mer liv i centrum (utveckla handel, uteliv och öppettider)	
	Flexibla öppettider för handeln	
	Naturen lockar människor till bosättning	
	Strandnära exploatering	
	Valfrihet inom äldreomsorgen	
	Tillgänglig vård i hela kommunen	
	Näthandel både konkurrens och möjlighet	
	Varuhemsändning viktig	
	Behov av ATG-ombud på landsbygden	
	Stöd till dagligvaruhandel på landsbygden	
	Flexibla öppettider	
Överbryggade avstånd		
	Omdragning av E4:an	Kommunikationer
	Behov av broar i Skellefteå	Dra inte om E4, Utvecklad busstation, Nya kollektivtrafiklösningar, utbyggd kollektivtrafik på landsbygden, nya lösningar för kollektivtrafik på landsbygden, centrumbro
	Erbjuda fiber på landsbygden	Fler internationella flygavgångar, regionalt tåg, tåg, flyg

Innehåll remissutkast Skellefteå 2030	Återkommande teman, dialog våren 2014	Teman i kommentarer hösten 2014
Överbryggade avstånd forts.		
	Snabbare och bättre mobilnät på landsbygden	Bredband
	Öppet nätverk i centrala Skellefteå	
	Bättre underhåll av vägnätet (omläggning, plogning, sandning)	
	Säkrare vägar	
	Fler direktflyg och charterresor	
	Billigare biljetter	
	Bättre kommunikationer mellan flygplats och serviceorter	
	Flyget är viktigt	
	Fler och säkrare cykelvägar i hela kommunen	
	Billigare biljetter	
	Bättre kommunikationer mellan flygplats och serviceorter	
	Flyget är viktigt	
	Fler och säkrare cykelvägar i hela kommunen	
	Etablera hyrcyklar/cykelpooler	
	Förverkligande av Norrbotniabanan	
	Satsa på testbanan	
	Utnyttja befintliga spår till persontrafik	
	Transportnod i centrala Skellefteå (järnvägsstation/ busstation/färjetrafik)	
	Färjetrafik (Finland, Umeå och Stockholm)	
	Bussar till aktiviteter/evenemang	
	Bättre bussförbindelser till och från orter samt mellan orter	
	Fler bussavgångar helger och kvällar	
	Bättre stadsbussnät, synkroniserad anslutningstrafik, tydlig information	
	Minska bilberoende (bilpool, pendlingsparkering och samåkning, minska biltrafik i centrum, möjliggöra att leva utan bil)	
	Modernisering/effektivisering av kollektivtrafik (attraktivare bussar med miljöbränsle, wifi & snygg design, minibussar)	
	Bättre bussförbindelser mellan orterna	
Övrigt		
Berikande samarbeten och utbyten, Bilden av Skellefteå, Entreprenöriell och medskapande samhällsutveckling, genomförande, Handlingsplan.	<p>Våga tänka målgruppsanpassat i genomförandet av strategin: gör målgruppsanalyser för att hitta insatser som möter olika skeden i livet.</p> <p>Tänk på både kvarstannare, inflyttare (inkl. medflyttare).</p> <p>Fokus unga: möjlighet att påverka, utveckla, delta.</p> <p>Se hela kommunen, stad och landsbygd.</p> <p>Erbjuda förmåner för att locka arbetskraft (dagisplats, högre lön, billigt boende osv).</p> <p>Kombinera de direkta, mera enkla utvecklingsinsatserna med långsiktiga förändringar.</p> <p>Attrahera utländska studenter som vill plugga/pitcha sin ide/jobba (genom gratis boende).</p> <p>Våga mer</p> <p>Visa upp Skellefteås och Skelleftebornas styrkor, och synliggör den positiva utveckling/initiativ som sker här, inåt och utåt.</p> <p>Visa på alternativ till storstaden och det storskaliga, förstärk det positiva med en mindre stad plus landsbygd: förutsättningar för slow life, trygghet, gemenskap, lite tid för resor och transporter i vardagen, nära till natur och fritid – marknadsför livsstilarna.</p> <p>Utveckla bevara medias rapportering från Norrland.</p> <p>Marknadsför planer för förändring i fysisk miljö, visa att det "händer saker"</p> <p>Samverka mera mellan generationer.</p> <p>Utveckla mer samverkan mellan företag i serviceorterna, tillväxtnätverk i de olika orterna är bra, fortsätt att utveckla.</p> <p>Utnyttja drivkraften i kvarteren och det lilla grannskapet som finns.</p>	Medborgarlön
		fler internationella flygavgångar, regionalt tåg, tåg, flyg

Innehåll remiss-utkast Skellefteå 2030	Återkommande teman, dialog våren 2014	Teman i kommentarer hösten 2014
Övrigt forts.	<p>Samtala kring//förtydliga vem som kan göra vad i genomförande. Byarna vill vara delaktiga. Där blir det verkstad av idéer. Engagemang samt kunskap och erfarenhet av att driva utvecklingsarbete. Byautvecklingsrådet kan vara byarnas röst i utvecklingsdialogen. Se pensionärer som en resurs. Använd resurser som redan finns i samhället och gör saker tillsammans, bredda kunskapen om vilka resurser som finns. Öronmärk kommunala pengar till genomförande för att smörja processen. Fokusera strategin på vad som behöver göras annorlunda i framtiden. Strategin bör förstärka platsvarumärket, genomföra/se till att vi lever upp till devisen ge idéerna plats. 2030-processen/strategin bör måla upp en bild av vad Skellefteå är i framtiden, etablera gemensam målbild och se till att vi talar samma språk. Hitta realistisk ambitionsnivå – kommer krävas mycket för brett engagemang i dessa frågor. Strategin behöver visa på modiga prioriteringar samtidigt som den inte ska exkludera någon grupp ur samhället. Vi bör satsa på saker vi är bra på, använd Skellefteås befintliga förutsättningar på bästa sätt. Se och inspireras av SJ:s 100 punkter för utveckling (tidigare satsning) där tydliga utvecklingsområden pekades ut, och följdes upp offentligt. Våga prioritera, synliggöra utvecklingen och följa upp resultatet tydligt. Vi måste bygga ett system/strategi/handlingsplan där vi kontinuerligt förnyar så vi håller liv i genomförandet och får något nytt/nya faser att lansera kontinuerligt. Någon typ av trappsteg som vi klättrar på under åren? Utveckla analysen av sambandet mellan ekonomisk tillväxt och befolkningstillväxt. 2030-processen bör bidra till att utveckla en gemensam bild av vad Skellefteå är idag och vad Skellefteå ska bli framöver. 2030-processen/strategin bör måla upp en bild av vad Skellefteå är i framtiden, etablera gemensam målbild och se till att vi talar samma språk. Arbetet bör bidra till att skapa en utvecklingsmiljö – en plats där människor, idéer och organisationer växer. Bygg en känsla av att vår kommun är på väg framåt, Gnosjöanda, lyftkranar, att vi tror på visionen, positiv attityd, stolthet och framtidstro. Vi måste nå ut med budskapet att Skellefteå 2030 inte bara är ”mer av allt”, utan prioriteringar och omställning av samhället. Processen behöver stärka både kort- och långsiktiga, små och stora förändringar/utveckling. Försök klargöra/hantera ansvarsfördelning, vem gör vad. Förbered för att befolkningsstrukturen kommer att fortsätta förändras underkommande år. Hur stärka verkstad och uppmuntra handlingskraft redan ht -14, våren -15? Hur kan aktörer 2030-flagga sina aktiviteter redan nu? Den största utmaningen är kanske inte att utforma en strategi utan att skapa uthållighet, hur hålla liv i arbetet i 16 år? Viktigt att få bollar i rullning, att det börjar hända saker. Det förstärker uthålligheten. Stärk känslan av att det händer saker. Till exempel genom fysiska förändringar. Men även genom tydliga avstämningpunkter i handlingsplanen Uppmuntra till kultur av öppenhet och nyfikenhet, välkomnande bemötande.</p>	
		Kultur av öppenhet, välkomnande
		Sociala nätverk behövs, Utveckla relation till Region Västerbotten, Utveckla relation till Umeå Stolthet och marknadsföring

		<p>Handlingskraft, att det händer saker. Civilsamhällets roll: Ambassadörer, Faddrar åt nyinflyttad, Utveckla föreningslivet, Positiva attityder till Skellefteå, visa stolthet. Invånardialog, utsatta gruppers möjlighet att utforma sina liv</p>
--	--	---

INVÅNARDIALOG VÅREN 2014

Skellefteå kommun inledde arbetet med att skriva en utvecklingsstrategi hösten 2013 med att beställa och läsa rapporter om hur Skellefteå utvecklas i förhållande till övriga världen, jämfört med andra städer och på en regional och nationell nivå. Vilka trender som råder undersöktes och kommunen tog också del av forskning och teorier kring hur en plats kan utvecklas*.

Internt anordnade kommunen också workshops med deltagare från de olika förvaltningarna. Allt detta arbete ligger till grund för den bakgrundsanalys som tagits fram där Skellefteå kommuns styrkor, svagheter, möjligheter och hot belysts. På så sätt har kommunen kunnat framställa ett underlag med fyra fokusområden – Kompetens & sysselsättning, Levnadsmiljö & upplevelser, Grundläggande service och Kommunikationer – som efter bakgrundsanalysen bedömdes vara de områden som Skellefteå kommun främst behövde utvecklas inom. Dessa blev därför de övergripande områden som diskuterades under de så kallade framtidworkshops som ägde rum under de inledande månaderna av 2014. I dessa öppna och uppsökande möten utvecklades fokusområdena tillsammans med intresserade och drivna Skelleftebor.

Syftet med invånardialogen var att skapa en känsla av samhörighet och gemensamt ansvar, öka politikernas kunskap om medborgarnas prioriteringar och behov för ett bättre beslutsunderlag, bidra till ett ökat inflytande och aktivt medborgarskap, samt sprida kunskap om strategiarbetet. Dryga 900 personer deltog*.

INVÅNARDIALOG HÖSTEN 2014

I processens nästa fas arbetade tjänstepersoner inom den kommunala organisationen med att sammanställa, analysera och värdera det material som inkom vid framtidworkshoparna. Under analysarbetet av kommentarerna delades materialet in efter fokusområde där varje område också hade ett flertal underkategorier. Denna tematisering av kommentarerna gav en tydligare överblick över vad som återkommande diskuterades under samtalen. Parallellt med kommunens analys har också två universitetsstudenter arbetat med sammanställning av materialet. Detta för att kvalitetssäkra arbetet och säkerställa att något inte förbisetts i analysen av kommentarerna. Med hjälp av den bakgrundsanalys om Skellefteå kommun som tidigare gjorts har värderingen av kommentarerna genomförts och slutligen ett underlag med mål och insatsområden kunnat arbetas fram.

Detta resulterade i ett inriktningsunderlag till strategin Skellefteå 2030 som presenterades i november 2014 med förslag till mål och insatsområden. Följaktligen är underlaget inte en sammanfattning av kommentarerna från framtidssamtalen. Materialet från dialogerna har varit en central källa med en stark påverkan på innehållet i det presenterade förslaget. (Läs mer om kopplingen mellan dialog och inriktningsunderlag*).

Syftet med att offentliggöra inriktningsunderlaget och öppna för kommentarer var att bidra till att skapa en känsla av samhörighet och gemensamt ansvar över utvecklingsarbetet, öka politikernas kunskap om medborgarnas prioriteringar och behov för ett bättre beslutsunderlag, samt bjuda in till ökat inflytande och aktivt medborgarskap och sprida kunskap om strategiarbetet.

Drygt 40 olika kommentarer lämnades in. Dessa har sorterats i teman och beaktats i arbetet med att utveckla inriktningsunderlaget till det förslag som sedan gick ut på remiss. I tillägg har workshops hållits med ledande politiker och chefer inom kommunorganisationen, samt med den referensgrupp bestående av företrädare för näringsliv, föreningar och akademi som följer 2030-arbetet. Även dessa påverkade hur förslaget utvecklades från inriktningsunderlag till remissversion.

* Läs mer på www.skelleftea2030.se